

MAKIBOOLE

Kumurwe 1

¹Makiboole Wele abumba likulu ni shibala. ²Shibala shaba shakululukha busa lundi nga mbaamo ta, ni shishilima nga shabiimbakho khu buleehi, n'Umwoyo wa Wele wakonelelela khungaaki khwe kameetsi. ³Niho Wele waloma, "Ni habeho buwaanga." Nabwo buwaanga bwabaho. ⁴Ni Wele wabona buwaanga nga bulayi, lundi Wele wakabananisamo buwaanga ni shishilima. ⁵Wele walanga buwaanga ari 'Kumuusi' ni shishilima washilanga ari 'Shiilo'. Buryo bwelabula lundi bwaasha. Isho nisho shifukhu shishanyooha.

⁶Lundi Wele waloma, "Ni habeho libanga hakari he kameetsi, nilyo likabanandise kameetsi ni kameetsi." ⁷Aryo Wele wakhola libanga, lundi wakabananisa kameetsi ke haasi he libanga ni kameetsi ke hangaaki he libanga – nasho shaba shiryo. ⁸Ni Wele walanga libanga ari 'Likulu'. Buryo bwelabula lundi bwaasha. Isho nisho shifukhu shekhabili.

⁹Lundi Wele waloma, "Lekha kameetsi ke haasi he likulu kabusane mu shifo shitwela, lundi lekha lulwoomu lubonekhe;" nasho shaba shiryo. ¹⁰Ni Wele walanga lulwoomu ari 'Shibala', ni khubusana khwe kameetsi hatwela walanga ari 'Tsinyaantsa'. Ni Wele wabona nga shilayi. ¹¹Lundi Wele waloma ari, "Lekha shibala shisaale bunyaasi, kumusuru kukwaana bumitso, ni kusaala kukwaana kamatuunda musaambo yakwo nga bumitso bwaama mukweene, khu shibala;" nasho shaba shiryo. ¹²Ni shibala shasaala bunyaasi, kumusuru kukwaana bumitso musaambo yakwo, ni kusaala kukwaana kamatuunda, bumitso bwaama mukweene musaambo yakwo. Ni Wele wabona nga shilayi. ¹³Buryo bwelabula lundi bwaasha. Isho nisho shifukhu shekhataru.

¹⁴Lundi Wele waloma, “Lekha habeho bimulikha mungaaki mwe likulu khukabananisa kumuusi ni shiilo. Nabyo bibatsake shekhubonelakho bubwile, ni bifukhu ni kimiiko; ¹⁵lundi lekha nabyo bibe nga byaburukhila mungaaki mwe likulu khuleera buwaanga khu shibala;” nasho shaba shiryo. ¹⁶Lundi Wele wakhola bimulikha bibili bikali; shifuurisa buwaanga khuhula kumuusi, ni shikeekhe mu buwaanga khuhula mu shiilo. Wakhola ni tsinyenyesi natso. ¹⁷Wele wabisunga mungaaki mwe likulu khumulikha buwaanga khu shibala, ¹⁸ni khuhula kumuusi ni mu shiilo, ni khukabananisa buwaanga ni shishilima. Wele wabona nga shilayi. ¹⁹Buryo bwelabula lundi bwaasha. Isho nisho shifukhu shekhane.

²⁰Lundi Wele waloma ari, “Lekha kameetsi ketsulemo bibuumbe bilamu, ni binywinywi lekha bipururukhe hangaaki he shibala nga bibiraana hangaaki mwibanga mwe likulu. ²¹Nashiryo Wele wabuumba tsisolo tsingali tse mu meetsi na buli shilamu shoosi shikenda, bibyetsusa kameetsi, musaambo yabyo, na buli khanywinywi khoosi khali ni tsindaha musaambo yakho. Ni Wele wabona nga shilayi. ²²Lundi Wele wabiha tsikhabi, nga aloma ari, “Ni mutihe, mubalahe, mwitsuse kameetsi mu nyaantsa, ni binywinywi bibalahe khu shibala. ²³Buryo bwelabula lundi bwaasha. Isho nisho shifukhu shekharaano.

²⁴Lundi Wele waloma, “Lekha shibala shisaale bibuumbe bilamu musaambo yabyo, bibyaayo ni bibuumbe bibyalaama ni tsisolo tse mwirome; bino byoosi, buli shitwela musaambo yasho. Nasho shaba shiryo. ²⁵Lundi Wele wabuumba tsisolo tse mwirome musaambo yatso, bibyaayo musaambo yabyo, na buli bibuumbe byoosi bibyalaama khu shibala musaambo yabyo. Ni Wele wabona nga shilayi. ²⁶Lundi Wele waloma ari, “Khakhukhole umundu musaambo yeefe, nga ife ni khufaana; lekha bano bahule tsinyeeni tse mu nyaantsa, binywinywi bye mwibanga, ni bibyaayo, ni khu shibala shoosi, na buli bibuumbe byoosi bibyalaama khu shibala.” ²⁷Aryo Wele wabuumba umundu musaambo yewe, mu shifaani sha Wele mwesi aamubuumbila; umuseetsa n’umukhasi aababuumba. ²⁸Lundi Wele wabaha tsikhabi, ni Wele wabaloma, “Ni mutihe,

mubalahe, mwitsuse shibala, mube ni bunyala khu nisho, muhule tsinyeeni tse mu nyaantsa, ni binywinywi bye mwibanga, na buli shindu shoosi shilamu shikendela khu shibala.” ²⁹Lundi Wele waloma ari, “Bona, nabahere buli kumusuru kwoosi kukwaana bumiitso kukuli khu shibala, na buli kusaala kwe shituunda kukurakho tsimiitso, isi inywe kane kubatsake biilyo. ³⁰Lundi, isi buli isololo iye khu shibala, ni isi buli khanywinywi kwe mwibanga, ni isi buli shilamu shoosi shishalaama khu shibala, nabihere bunyaasi nga nibwo biilyo;” nasho shaba shiryoyi. ³¹Lundi Wele wabona buli shindu shoosi shesi aakhola, nga ilala bilayi naabi. Buryo bwelabula lundi bwaasha. Isho nisho shifukhu shekhasesaba.

Kumurwe 2

¹Biryoyi likulu ni shibala ni bilimo byoosi byaba byaweke khubuumbiwa. ²Ni khu shifukhu she kumusaafu Wele waakamisa buraambi bwewe bwesi aabakho. Aryoyi waholela khu shifukhu she kumusaafu lwe kimilimo kyeyi aaba wamalile khukhola. ³Lundi Wele waaha tsikhabi shifukhu she kumusaafu washikhosesa, lwekhuba khu nisho khwesi aaholela khu buraambi bwewe bwoosi mu byoosi byeyi aabuumba lundi aakhola.

⁴Shino nisho shishamayo she likulu ni shibala nga ni byabuumbiwa, khu shifukhu shesi Umukasha Wele aabuumbila shibala ni likulu, ⁵shilime shoosi she mu mukuunda nga shishiili khubaho khu shibala ta, lundi nga kumusuru kwoosi kwe mu mukuunda kushiili khurubula ta. Umukasha Wele nga ashiili khupisa ifula khu shibala ta, ate nga habe mbaaho n’umundu ulima liiswa ta. ⁶Ne lunyile lulwaama mwiloba, lwanyilisa khu shibala shoosi. ⁷Ne Umukasha Wele wabuumba umundu khumwaamisa mwifukhulu lye liloba, wamufuuramo mu molu kumuukha kwe bulamu; naye umundu wekela umundu umulamu.

⁸Umukasha Wele wabyaala kumukuunda ibwamanyanga mu Edeni, wara mubweenemwo umundu yeyi aabuumba. ⁹Ni khukhwaama mwiloba Umukasha wabuumba buli kusaala kutsoha kubonekha bulayi lundi kumulayi khuuba biilyoyi.

Kusaala kwe bulamu nakwo kwaba hakari mu mukuunda ni kusaala kwe khumanya shilayi ni shiibi. ¹⁰Hari lulutsi lwaama mu Edeni khutsukhilila kumukuunda, ni khukhwaama iyo lwakabananamo tsintsitsi tsine. ¹¹Lulwanyooha lisiina lyalwo Pisoni, nilwo lulwebotekhelela shishaalo shoosi she Kavila shishilimo izaabu; ¹²n'izaabu iye mu shaalo isho indayi mulimo ni kamabaale bedola ni sokamu. ¹³Lisiina lye lulutsi lwekhabili nilyo Gikon, nilwo lutsya lwebotokhelela shishaalo shoosi she Kuusi. ¹⁴Lisiina lye lulutsi lwekhataru nilyo Kidekeli, nilwo lutsutsukha ibwamanyanga nga lubira khundulo khwe Busuuli. Lulutsi lwekhane nilwo Fulati. ¹⁵Hari Umukasha Wele wahila umundu wamura mu mukuunda kwe Edeni khukulimatsaka ni khukulolelelatsaka. ¹⁶N'Umukasha Wele wakaambila umundu, nga aloma ari, "Buli kusaala kwoosi kwe mu mukuunda uli ni lukoosi khuulya busa; ¹⁷ne khu kusaala kwe khumanya shilayi ni shiibi ukhalyakho ta, lwekhuba khu shifukhu khwesi ulikuliilakho, mung'ali ulifa."

¹⁸N'Umukasha Wele waloma ari, "Sishili shilayi umundu khuuba yenyene ta; inamukholela umuyeeti umwakhila." ¹⁹Khukhwaama mwiloba Umukasha Wele wabuumba buli isolu iye mwirome na buli khanywinywi khe mwibanga, wabileerela Adamu abone nga nanabityuukhamo kamasiina. Ne Adamu nga naalanga buli shibuumba ilyo lyekela lisiina lyasho. ²⁰Aryo Adamu walanga kamasiina bibyaayo byoosi, binywinywi bye mwibanga na buli isolu yoosi iye mwirome, ne Adamu abe ashili khunyoola umuyeeti umwakhila ta. ²¹N'Umukasha Wele waleerela Adamu liilo likali naabi wakona, niho wabukula lutwela khumbafu tsewe, wesaho inyama busa mu shifo mweene. ²²Niho lubafu lwesi Umukasha Wele aabukula mu museetsa, wabuumbamo umukhasi, wamuleera isi umuseetsa. ²³Ni Adamu waloma, "Uyo niye hari likuumba lilyaamile mu makuumba kase na lundi inyama iye mu nyama yase; kane alangiwe 'Umukhasi'^(a), lwekhuba waamile mu museetsa."^(b) ²⁴Nashiryo umuseetsa kane alekhatsake papawe ni maawe ni naye kane etubasitsake n'umukhasi wewe, baryo kane babe kumubili mutwela. ²⁵Boombi baabatsaka bukhuna,

^(a)Umukhasi – mu Luhebulaniya: Ishah

^(b)Umuseetsa – mu Luhebulaniya: Ish

umuseetsa n'umukhasi wewe, ne sibaahaambikha kamang'aanyu ta.

Kumurwe 3

¹Indemu yaba iye tsimbomelo khuminyisa tsisolo tsoosi tsesi Umukasha Wele aabuumba; yaloma umukhasi iri, "Mung'ali Wele waloma ari, 'Simwakha mwalya khu buli kusaala kwoosi kwe mu mukuunda ta?" ²Umukhasi welamo indemu ari, "Khunyala khuulya kamatuunda ke khu misaala kye mu mukuunda. ³Ne kamatuunda ke khu kusaala kukuli hakari mu mukuunda, Wele waloma ari, "Simwakhile khukulyakho ta, namwe ni khukuhaambakho ta, niho mulekhe khuufa." ⁴Indemu yaloma umukhasi iri, "Mung'ali khuufa simulifa ta. ⁵Lwekhuba Wele amanya ari khu shifukhu shesi inywe mulikuliilakho, tsimoni tsenywe tsilibimbukha, nanywe mube nga Wele, khumanya shilayi ni shiibi."

⁶Aryo umukhasi naabona kusaala nga kulayi khulyakho, na lundi nga kwikhoyesa tsimoni, nga kusaala kunyala khuleerela umundu kamakesi, wabutakho kamatuunda kakwo walya. Waahakho umuseetsa wewe uwaba ni naye, naye walya. ⁷Lulwoola tsimoni tsaawe boombi tsabimbukha, niho beemanya nga bali bukhuna; ni nabo baaruunga kamasaaфу ke kumukhuyu beebwohelela nga bikwaaro. ⁸Lundi baahuliila likono lyo Mukasha Wele nga akenda mu mukuunda hantsye nga hakwalaalile, ni Adamu n'umukhasi wewe beebisa mu bisaala bye mu mukuunda balekhe khubonekha mumoni tso Mukasha Wele ta. ⁹Ne Umukasha Wele walanga Adamu nga amuloma ari, "Uli wahena?" ¹⁰Naye welamo ari, "Mbuliile likono lyowo mu mukuunda, narya lwekhuba mbele bukhuna, shikila nibisile." ¹¹Wele wamuloma ari, "Naanu ukhuboolele ari uli bukhuna? Waliile khu kusaala kwesi nakhukaambila khulekha khulyakho ta?" ¹²Niho umuseetsa welamo, "Umukhasi yesi wamba khuuba ni nase, niye uwumbele khu kusaala, ni nase nalya." ¹³Niho Umukasha Wele waloma umukhasi, "Shiina shisheene shesi iwe ukholele?" Umukhasi waloma ari, "Indemu niyo iyikhongesile nakila nalya."

¹⁴Aryo Umukasha Wele waloma indemu ari: “Lwekhuba ukholele shino, watsubiwile khuminyisa bibyaayo byoosi, na buli isolo yoosi iye mwirome; kane walaamitsakile khunda yowo lundi kane ulyatsake lifukhulu bifukhu byoosi bye bulamu bwowo. ¹⁵Lundi ise, inaraho busiku hakari howo n’umukhasi ni hakari he lisaaye lyowo ni lisaaye lyewe. Kane akhupatsake^(c) kumurwe kwowo, ni nawe kane umulumatsake isukunyi yewe^(c).” ¹⁶Isi umukhasi waloma ari: “Kane indoselekho kumutaambo kwowo nga wakaanila, ni mu butsiina nimwo mwesi kane usaalatsakile babaana; kane wihumatsake naabi umuseetsa wowo, lundi niye kane akhuhulatsake.” ¹⁷Isi Adamu waloma ari: “Lwekhuba urekelesele likono lyo mukhasi wowo, walya khu kusaala kwesi nakhukaambila nga ndoma ndi, “Ukhakulyatsakakho ta”: shibala shatsubiwile khulwowo, mu khukesemulila nimwo mwesi kane waamisatsake shekhuulya bifukhu byoosi bye bulamu bwowo. ¹⁸Shibala shinakhusaalila kamawa ni bitsakha, na lundi kane ulyatsake kumusuru kwe mwirome. ¹⁹Mu lukesi lwe mumoni mwowo kane unyoole shekhuulya khukhwoolesa nulikobola mwiloba, lwekhuba nimwo mwesi waama; iwe uli lifukhulu na lundi ulikobola mu lifukhulu.”

²⁰Adamu watyuukha umukhasi wewe lisiina ari ‘Eva’^(d), lwekhuba niye maayi we balamu boosi. ²¹Lundi Umukasha Wele waruungila Adamu n’umukhasi wewe tsingubo khukhwaama mu mahaafu wabakwaarisa.

²²Lwanyuma Umukasha Wele waloma ari, “Bona hari umundu wekelele nga mutwela khusife, khumanya shilayi ni shiibi: lundi hari, akhetsa khunyusa kumukhono kwewe wabuta khu kusaala kwe bulamu nakwo walya wamenya bifukhu byoosi.” ²³Nashiryo Umukasha Wele warusayo umundu mu mukuunda kwe Edeni, alimatsake liloba mwesi aama. ²⁴Aryo watimisa umundu, wesayo kerubi ibwamanyanga we kumukuunda kwa Edeni, ni lurima lumulikhamulikha nga lubotokhelela tsimbekha tsoosi, khuliinda intsila iye kusaala kwe bulamu.

^(c) ... akhupatsake ... yewe – shino shikanikha khu “lisaaye lyo mukhasi”.

^(d) “Eva” – shimanyisa mu Luhebulaniya shiri: “bulamu”.